

Evaluering av nettbasert læringsportal ved Det Psykologiske Fakultet – Profesjonsstudiet, 3. semester.

Anne Marita Milde¹ & Erling Svensen²

¹ Institutt for biologisk og medisinsk psykologi, Det psykologiske fakultet

² HALOS, Unifob A/S

E-post: anne.milde@psych.uib.no

Korresponderende forfatter Anne Marita Milde

Sammendrag

LMS er en forkortelse for "learning management system" og blir anvendt om systemer som administrerer nettbaserte undervisningstjenester for studenter, lærere og administratorer. Det Psykologiske Fakultet ved Universitetet i Bergen har satset på et kommersielt nettbasert læringssystem som har vært i bruk i 2 år. En grundig evaluering av bruk og nytteverdi gjenstår. Denne artikkelen omfatter en preliminær undersøkelse av studenters bruk og vurdering av læringssystemets nytteverdi og potensiale. Resultatene er utarbeidet ved hjelp av et skjema som dekker kvantitative og kvalitative data og som ble designet til dette formålet. Populasjonen bestod av profesjonsstudenter på 3. semester ved Det Psykologiske Fakultet. Av 23 studenter som var tilstede under utdeling av skjemaet kom det inn 23 svar. En kvantitativ analyse av materialet er utført ved hjelp av SPSS statistisk analyse. Kvalitativ undersøkelse er basert på en evaluering av studentenes skriftlige besvarelser. Konklusjon: Et flertall av studentene synes bruk av nettbasert læringsportal er et nyttig supplement til undervisningen. Bruk av diskusjonsforum må være basert på frivillig innsats og dekke relevante psykologiske tema.

1. Bakgrunn

En rekke forskjellige programmer for administrering og distribusjon av nettbaserte kurs er utviklet de senere år. Nordiske land synes å foretrekke LMS systemer utviklet i Norden, andre programmer er hovedsakelig utviklet i USA, Canada og Irland. En fellesbetegnelse for disse programpakken er *læringsportaler*. De inneholder ulike brukeralternativ der de mest anvendbare er studentregistreringsverktøy, nyhetslister, og pratetorg (chat) med verktøy for administrering av diskusjonsgrupper eller diskusjonsforum. Videre kan læringsportalene gjerne inneholde et internt e-post system for deltakere innen forskjellige kurs, foruten selve undervisningsmaterialet som vanligvis presenteres i HTML format. Brukerne har behov for en datamaskin med Internett tilkobling og en nettleser (browser). De fleste læringsportalene tilbyr også omfattende muligheter for egentesting med multiple choice, spørsmål med svarkategori ja/nei, samt muligheter for innsending av essay oppgaver. Noen programmer inneholder også et samarbeidsverktøy (såkalte "whiteboards") som åpner for at flere personer kan samarbeide om ett og samme dokument. Evaluering (karaktersetting) av innsendte arbeider kan skje automatisk eller manuelt av den kursansvarlige. Studentene kan også avlegge eksamener i portalen hvor administrator på forhånd legger inn tidsbegrensninger. En viktig tilleggsfaktor er den statistiske anvendelsen av programmet der kursansvarlig eller administrator kan logge hva studentene har arbeidet med, hvor lenge de har arbeidet med de forskjellige emnene og hva de har prestert på de forskjellige oppgavene. Dette åpner for en umiddelbar vurdering av studentenes aktivitet og læringsprestasjoner. Men til tross for økt nettbasert undervisningstilbud er det til syvende og sist studentenes aktive deltakelse i selve undervisningen, motivasjon for å benytte alternative læringsformer og læringsstedets bruk av variasjon i undervisningsformer som anses for å være signifikant for læringsutfallet.

Utviklingen viser tydelig at nettbasert utdanning går fra småskalaeksperimenter til storskala drift. 70.000 er registrert bare i den kanadiske TeleCampus portalen (<http://courses.telecampus.edu>). Det finnes mer enn 200.000 kurs som kan gjennomføres via Internett. Stadig flere institusjoner tilbyr kurs til studenter som har tilhørighet i andre land. Det har skjedd en rivende utvikling i løpet av de siste 10 årene siden enkelte utdannelse-institusjoner testet ut nettkurs på et mindre antall studenter til dagens situasjon der de fleste vestlige institusjonene har innført et bredt spekter av tjenester for nettbasert utdanning til alle sine studenter. Det dominerende produktet på

det amerikanske markedet er "WebCT" som benyttes i 70 land og ved nesten 60% av de amerikanske universitetene (<http://www.webct.com>). Andre læringsportaler er "TopClass", det svenskutviklete LUVIT og det norske WebFronter (tidligere WebClass). I tillegg finnes der en del mer spesialiserte programpakker, for eksempel orientert mot selve oppgaveløsningen eller skriveprosessen (Virtual-U). En del av læringsportalene har også muligheter gjennom tilleggsmoduler å video-overføre forelesninger i sann tid eller off-line (video streaming).

I 2002 tok Det Psykologiske Fakultet ved prodekan for undervisning, Finn Jellestad, initiativ til anskaffelse av den kommersielle læringsportalen **Blackboard Learning System – Basic Edition TM (Release 6)**. "*Transforming the Internet into a powerful environment for the education experience*" var visjonen til Matthew Pittinsky og Michael Chasen, to uavhengige konsulenter som utformet Blackboard LLC i 1997. På samme tid ble det utviklet et software produkt ved universitetet i Cornell som kunne utføre nettbasert undervisning i større skala tilpasset større institusjoner som universiteter og høyskoler. Oppdagelsen av mulighetene og ikke minst et tydelig behov for en brukervennlig og kostnadsvennlig nettbasert undervisning førte til en sammenslåing mellom Pittinsky, Chasen og universitetet i Cornell, og Blackboard Inc. ble formelt dannet i 1997. I løpet av 2 år var produktet tatt i bruk av 500 klienter, og kundegrunnlaget fortsatte å ekspandere. I 2001 var systemet tilgjengelig på 11 språk og var registrert med over 1500 klienter på verdensbasis. Det er en stor variasjon av brukere som omfatter blant annet private og offentlige grunnskoler og videregående skoler, universiteter og høyskoler, kommersielle utdanningsinstitusjoner og næringsinstitusjoner. Blackboard Learning System (BLS) setter brukere i stand til å erfare systemet på sitt eget språk og på sin egen server. Multi-språk funksjonalitet tillater en kulturell og skreddersydd online setting for alle brukere. Systemet er designet for å gjenkjenne innhold utformet på det språket som bestemmes av bruker, instruktør eller system administrator. BLS gir administrator og underviser fleksibilitet og kontroll i henhold til undervisningsinnhold og evaluering. Man har mulighet til å kartlegge studentaktivitet og administrere og utvikle tester og undersøkelser. Ved hjelp av en egen "Gradebook" kan administrator håndtere innsamling og organisering av studentoppgaver. Selve designet er basert på tilbakemeldinger fra klienter i tillegg til selskapets egen brukbarhetstesting. Systemet kan håndteres av en enkel administrator og på denne måten kan man redusere administrasjonen til tross for systemvekst.

BLS har et eget diskusjonsforum og virtuelt klasseromsverktøy som muliggjør et dynamisk samarbeid og kommunikasjon i selve læringsmiljøet. Vi var interesserte i å undersøke studentenes interesse for og bruk av diskusjonsforum, hvilket omfang det var av bruken, samt nytteverdien de så av nettbasert undervisning. Diskusjonsforumet er åpent for de studentene som er registrert og påmeldt til oppgitte kurs innen profesjonsutdanningen i psykologi. Studenter og undervisere kan kommunisere med hverandre uavhengig av tid, og studentene har mulighet for å stille spørsmål til undervisere om spesifikke tema og områder. Andre studenter har også anledning til å svare og delta i diskusjonen. Det er således ingen begrensning i antall deltakere med unntak av antall registrerte brukere for de gitte kursene. Administrator og underviser kan logge antall brukere og tidspunkt for når studentene er mest aktive.

2. Metode

Populasjonen bestod av 3. semesterstudenter av begge kjønn. Det ble utarbeidet et eget skjema med 12 kvantitative variabler (lukkede spørsmål) i en nominalsкала . I tillegg ble det utarbeidet en intervjuguide med 10 åpne spørsmål for å samle inn kvalitative data (se vedlegg).

Av 23 studenter (14 kvinner, 8 menn og 1 missing) som var tilstede i en valgt undervisningssituasjon, var det totalt 23 innkomne svar.

Kvantitative resultater er oppgitt i prosent av det samlede antall studenter (n=23). Når ”Ja” og ”Nei” ikke summerer seg til 100%, så skyldes det manglende besvarelser. De kvalitative svarene som tilhører den enkelte svarkategori, er samlet under tilhørende svarkategori.

3. Resultater

3.1. Forsiden og Innlogging	Ja	Nei
Synes du forsiden er oversiktlig?	83 %	17 %
Har du hatt problemer med innlogging?	22 %	65 %

Typiske kommentarer:

- Passord virket ikke
- Vanskelig å huske brukernavn, siden det er forskjellig fra studentportalen

3.2. Meny	Ja	Nei
Synes du menyen for innholdet i Blackboard er oversiktlig	65 %	30%

Typiske kommentarer:

- Savner mer tilgjengelig oppmelding/avmelding
- De ulike linkene er for like

3.3. Hvordan kunne du tenke deg at lærestoffet ble presentert?	Ja	Nei
Multiple Choice	65 %	22 %
Animasjoner	74 %	4%

Typiske kommentarer:

- Forslag: Multiple choice på norsk
- Forslag: Oppgaver og lignende
- Forslag: Presentasjoner fra forelesningene

3.4. Diskusjonsforum	Ja	Nei
Har du brukt diskusjonsforum i løpet av semesteret?	57 %	44 %
Dersom diskusjonsforum ble obligatorisk som et ledd i undervisningen – kunne det bidratt til økt innsats i tema som du synes ellers er vanskelige – eventuelt ikke er fullt så interessert i?	30 %	52 %

Typiske kommentarer:

- Har ikke deltatt, diskusjonene har handlet om ting jeg ikke har lest
- Nei; diskusjon bør ikke påtvinges, men springe ut av interesse
- Nei, det er ork å sitte foran pc
- Viktig at faglærer er med og kommenterer
- Gjøre diskusjonsforum felles for hele fakultetet
- Nei, det blir mest et forum for å vise seg frem, og det har vi nok av ellers

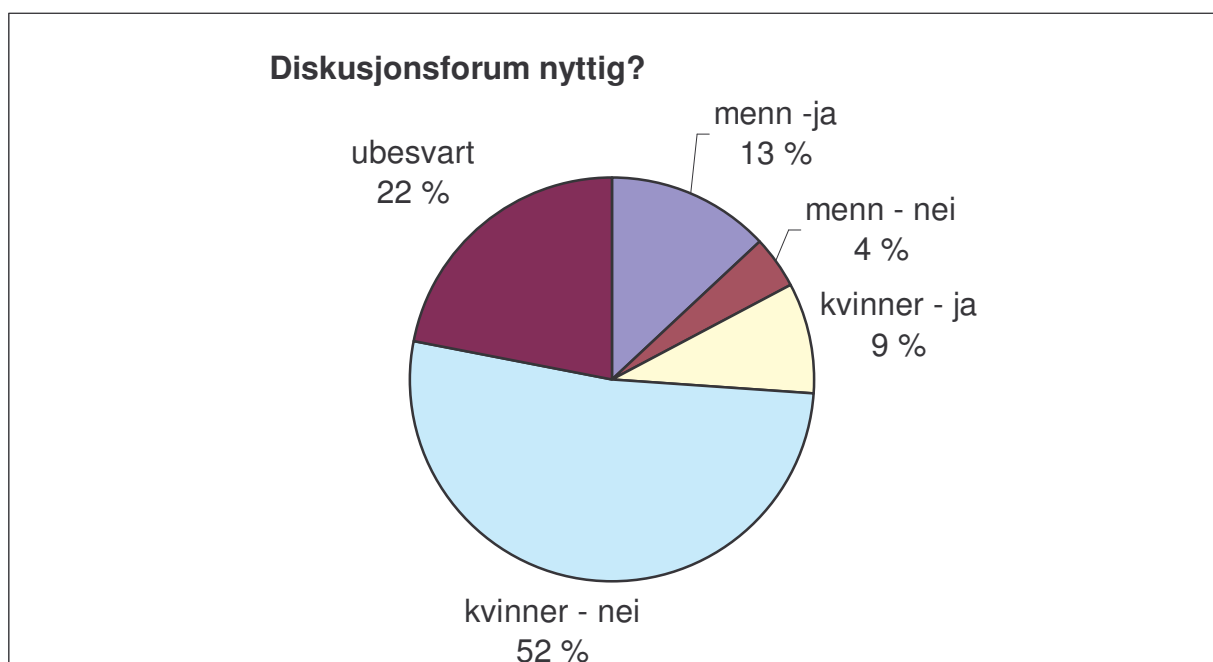
3.4.1. Tema	Ja	Nei
Synes du de tema som har vært diskutert er av relevans for fagområdet biologisk og medisinsk psykologi?	70 %	4 %
Skulle du ønske det var innslag av faste emner/tema?	57 %	22 %

Typiske kommentarer:

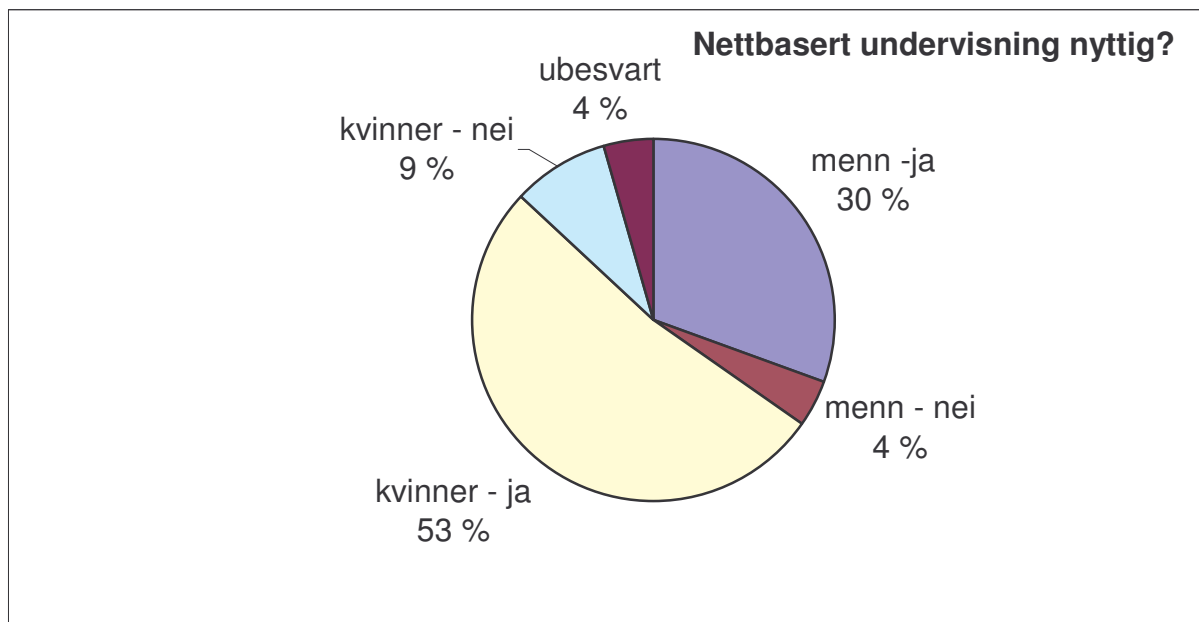
- Ja, en får anledning til å ta opp emner som er for perifere til å ta opp under forelesningene
- Fagansvarlig må engasjere seg mer
- Tema: mer orientert mot klinisk praksis i dag
- Knytte til andre områder i psykologi

3.4.2. Lærerstyrt	Ja	Nei
Ønsker du større grad av styring fra underviser i diskusjonsforumet?	44 %	52 %

3.4.3. Forbedringer	Ja	Nei
Synes du diskusjonsforumet har vært et nyttig supplement til undervisningen?	22 %	57 %

3.5. Nettbasert tilbud	Ja	Nei
Synes du nettbasert tilbud generelt er et nyttig supplement til tradisjonell plenumsundervisning?	83 %	13 %

Typiske kommentarer:

- Ja: linker til artikler for utfyllende stoff. Ønsker powerpoint presentasjoner i tillegg
- Ja, det er lett tilgjengelig, både i tid og sted
- Forbedring: videoforelesninger og online spørsmål og svar
- Forbedring: få det på norsk
- Forbedring: ordbøker og definisjoner, evt utgreing rundt målsettingene
- Viktig å ha én læringsportal og ikke én for hvert fag
- Fin måte å fordype seg på

4. Diskusjon

Skjemaet inneholdt en kombinasjon av åpne og lukkede spørsmål i den hensikt å få respondentens umiddelbare mening uten å påtvinge ord og formuleringer, samt minimalisere vanskeligheter med selve analysearbeidet. Kritikkk mot utforming av skjemaet kan rettes mot den kvantitative nominalskalen der svaralternativet "vet ikke" mangler. Dette kan ha vært med på å påvirke den øvrige svarfordelingen og gyldigheten av undersøkelsen. Vi mener likevel at resultatene kan gi et preliminært bilde av

studentenes mening om BLS som kan gi retningslinjer for en mer utvidet undersøkelse i en større populasjon på et senere tidspunkt.

Nettbasert tilbud generelt oppfattes av flertallet (uavhengig av kjønn) som et nyttig supplement til undervisningen. Over halvparten av studentene har brukt diskusjonsforum i løpet av semesteret. En interessant observasjon er at av de 18 som har svart på spørsmålet, så synes 3 av 4 mannlige studenter at diskusjonsforumet er nyttig, mens kun 2 av 14 kvinnelige studenter er enig i dette. Samlet betyr dette at 5 av 23 studenter gir uttrykk for at diskusjonsforumet har en nytteverdi. Dette tallet kunne imidlertid vært høyere dersom det hadde vært en annen fordeling mellom kjønnene. Resultatet kan skyldes at studentene, og kanskje spesielt de kvinnelige studentene, utnytter andre arenaer eller fora for faglige diskusjoner som for eksempel i pauser og under forelesninger. Av erfaring kan vi si at noen studenter ikke er fullt så aktive muntlig, de kan trives bedre med skriftlige oppgaver og drøftinger. Et mindretall av studentene har vært svært aktive, og de kan ha hatt et større utbytte av diskusjonsforumet enn flertallet tilhørende dette kullet. Studenter som ikke har vist interesse for diskusjonsforumet, gir ulike forklaringer som manglende motivasjon, det er et "show-off" for noen utvalgte studenter på kullet som liker å eksponere seg på denne måten, tema som de kunne være interessert i dekkes ikke i diskusjonsforumet. Sistnevnte kommentar viser mangel på initiativ til å opprette en diskusjon som favner dette. Likevel mente 83% av de spurte at tema har relevans for det aktuelle kurset de er oppmeldt i og følger i det aktuelle tidsrommet.

Det er delte meninger om obligatorisk bruk av diskusjonsforum der noen studenter uttrykker at dette vil øke innsats og aktivitet, andre er imot at det å diskutere skal bære preg av tvang. Det kom noen forslag om innføring av faste tema der underviserne engasjerer seg i større grad og knytter tema opp mot mer praktisk rettet psykologi. Resultatene kan virke noe selvmotsigende når de på den ene siden viser at studentene er opptatt av at forelesere engasjerer seg mer, men på den annen side viser at det ikke skal være økt grad av styring fra forelesere.

Når det gjelder det rent kosmetiske med BLS ser det ut til at studentene med få unntak synes forsiden, innlogging og meny for innholdet er rimelig oversiktlig og innehar minimale problemer. En overvekt av studentene viser interesse for alternative presentasjoner av selve lærestoffet som bruk av animasjoner og flervalg (multiple choice). Betingelsen er dersom stoffet presenteres på norsk. Studentene etterlyser én læringsportal som er felles for flere kurs/fag. Situasjonen i dag oppfattes som

uoversiktlig da studentene har tilgang til BLS i tillegg til Studentportalen som er en felles nettportal for hele universitetet der studentene har tilgang til all studieinformasjon. Dette betyr flere passord og tilsvarende økt sjanse for forvirring og påloggingsproblemer. Studentene ønsker at én læringsportal skal være felles for hele fakultetet av hensyn til oversiktighet, men også for å se de ulike fagene i sammenheng. Studentene får gode muligheter til å kommunisere individuelt og i grupper med eller uten deltagelse fra undervisere. Muligheten med døgntilgang e-post og kommunikasjonskanaler kan øke kravet om tilgjengelighet og rask respons fra undervisere. Dette kan beskrives som studentenes drøm, men undervisernes mareritt. Det Psykologiske Fakultet har utprøvd systemet i forholdsvis liten skala som synes håndterlig for administratorer og undervisere. Men hva skjer når man skal ha storskalaundervisning? Er det en forutsetning å ha en stab med erfaring i nettpedagogikk og et egnet støtteapparat for nettlærere? Systemet har sine fordeler dersom den enkelte underviser kan kommunisere til studentene gruppevis d.v.s. redusere den individuelle formen for kommunikasjon. Læringsportalen gir utvilsomt flere pedagogiske muligheter gjennom tilgang til en enorm mengde læringsressurser. Den åpner for muligheter for samarbeidslæring uavhengig av tid og sted samt for refleksjon og ekstra tid til formulering av spørsmål og kommentarer. Studentenes respons viser økt behov for bruk av multimediaelementer for presentasjoner og demonstrasjoner i undervisningen. Nipper (i Paulsen, 2003) gir en oppsummering som vi slutter oss til:

“...the universities will need seamless and powerful integration of their online learning environments and their student management systems. [We] will see two worlds collide in this process: The world of the teaching staff and the world of the university administrations.”

Konklusjon

Formålet med undersøkelsen var å avdekke bruk og nytteverdi av læringsportalen blant studenter tilhørende ett enkelt kull på profesjonsstudiet i psykologi. De fleste studentene synes nettbasert undervisning generelt er nyttig. Et mindretall synes diskusjonsforumet i BLS er nyttig, men her er det kjønnsforskjeller. Bruk av diskusjonsforum må være basert på frivillig innsats og dekke relevante psykologiske tema som kan være tilgjengelige for samtlige studenter på fakultetet. Samlet kan resultatene danne grunnlag

for en utvidet og mer omfattende undersøkelse både blant undervisere og studenter tilhørende hele fakultetet.

Anerkjennelse

Det rettes en takk til prodekan for undervisning ved Det Psykologiske Fakultet, Finn Jellestad, for nyttig informasjon om produktet ”Blackboard learning system”.

Referanser

Paulsen, Morten Flate. *Online education and learning management systems. Global e-learning in a Scandinavian perspective*. 2003. NKI forlaget.